

Marc Servais: Management belgického modrobílého je náročný

I když má chov plemene belgické modrobílé v Evropě historii, která sahá až do 19. století, v České republice je mezi ostatními jen benjamínkem. V čistokrevné podobě se jeho dovoz uskutečnil teprve v roce 1994. V posledních dvou letech však zájem o toto intenzivní masné plemeno roste. V Praze se na PragaAgro 2003 v Letňanech představilo divákům celkem 15 zvířat plemene. Hodnotil je Belgičan Marc Servais, který přiletěl společně s Paulem Hardym ze společnosti Belgimex. Příležitost diskutovat s oběma odborníky si samozřejmě Náš chov nemohl nechat ujít.

Belgické modrobílé při hodnocení v Praze-Letňanech

Jak již název plemene napovídá, Belgie je kolébkou jeho chovu. Za místo vzniku je považována jižní část Belgie v oblasti kolem řek Meuse a Escaut. Teprve když se před třiceti lety začala ve větší míře u zvířat selekci podporovat genová mutace způsobující dvojitý osvalení, začalo se plemeno rychle rozšiřovat také na ostatní území Belgie. Dnes připadá z celkového počtu 2,8 milionu kusů skotu chovaného v celé zemi na belgické modrobílé více než polovina, 1 600 000. V drtivé většině je využíváno v čistokrevné formě, částečně křížení s holštýnskými kravami.

Ekonomika chovu

Podobně jako v ostatních evropských zemích od roku 1992 ceny hovězího klesají i v Belgii. Důvody jsou známy: výskyt BSE u skotu, aféry s dioxiny či propuknutí slintavky, potvrzuje Paul Hardy. Za narozené tele – čistokrevného býčka určeného na výkrm zaplatí zájemce 900 eur. Pokud prodává farmář křížence belgického modrobílého s holštýnským plemenem, což je nejčastější kombinace, utrží už jen 350 až 400 eur. Velký zájem na trhu je o zástavová zvířata ve věku šest až osm měsíců, určená na další výkrm. Za takový kus inkasuje zemědělec 1250 až 1500 eur a podobně jako v celé Evropě jde o obchod, kdy zvířata nakupují především italská obchodníci. Pokud chovatel vykrmí býka do průměrné porážkové hmotnosti

650 kg, dostane za kilogram živé hmotnosti 3,50 eura. „Výtěžnost u plemene dosahuje 70 %, přičemž většina jatečných těl vykrmených býků spadá dle systému SEUROP do třídy S,“ ještě připomíná Hardy. 90 % masa na belgickém trhu pochází z tohoto výrazného národního plemene.

Maso z belgického modrobílého je v Belgii využíváno především na přípravu steaků. Stále více restaurací zavádí systém nabídky, kdy hosta informují o zvířeti (místo a datum porážky, jméno, stádo), přitom každá část zvířete je označena vlastní etiketou. „Zákazník chce vědět, odkud zvíře je,“ podotýká Hardy.

V této souvislosti nelze opomenout otázku zrání masa. „Na velkých jatkách není doba odvěšení delší než jeden týden.“ Často se maso octne na pultě už i po dvou dnech. „Jatečný trup je drahý a feznici neradi ztrácejí na penězích. Delší doba zrání totiž představuje i určitou ztrátu na hmotnosti.“ shodují se Hardy i Servais. Většinou v Belgii poráží mladé býky a v supermarketech pak jejich maso nese známku kvality Label L-B. V dobrých restauracích na severu země však host dostane na talíř rovněž maso z jalovice.

Trh pro kvalitu

Plemenná zvířata belgického modrobílého se na trhu uplatňují dobře. Pokud bychom se však zajímali o jejich cenu, je značně rozdílná. Chovné kusy putují z Belgie nejčastěji do Anglie, Irsku, Holandska či Itálie nebo Španělska, vyjmenovává Paul Hardy.

Býci, kteří jsou využíváni v inseminaci, pocházejí z 10 % z odchoven a z 90 % z farem. Průměrná cena za plemenného býčka staršího jednoho roku dosahuje 7500 eur. Přitom jako úplně nejvyšší uvedl Paul Hardy cenu býčka, který byl na aukci vydražen za 11 500 eur. Pokud dávají chovatelé býčky na odchovny, zůstávají po celou dobu odchovu jejich majiteli.

Management chovu

Telata belgického modrobílého se z 95 % rodí císařským řezem. Naopak při křížení je podíl těžkých porodů nízký. U křížení s holštýny nedosahuje ani 3 %. „Máme výsledky i z křížení s ostatními masnými plemeny. Například v kombinaci s limousine je velice málo problematických porodů,“ říká Servais. Jako na velmi dobré kombinaci se oba Belgičané shodli na křížení se charolais, kde nejsou s telením žádné problémy. „Čistokrevný chov belgického modrobílého je náročný na management, z důvodů výživy a obtížnosti telení, to není nic pro mladé lidi,“ zvyšování početních stavů plemene tak nelze v Belgii očekávat, shodují se oba odborníci.

Češi jsou na začátku

Marc Servais je farmář, který 20 let působil jako bonitér. Pro tuto činnost, jak uvádí, je třeba povolení ministerstva a navrhuje jej farmáři. Servais byl rovněž členem výběrové komise, která vybírá býky do inseminace. Jeho otec farmář byl pionýrem chovu belgického modrobílého plemene. Na farmě chová rovněž dojná stáda 50 holštýnek, kvůli využití mléčné kvóty. Hospodaří na 80 ha pastvin, nemá žádnou ornou půdu, na belgické poměry jde o oblast v nepříznivých podmínkách – 300 metrů nad mořem.

Belgický odborník posuzoval zvířata plemene belgické modrobílé v Praze-Letňanech na národní výstavě plemen masného skotu. Zeptali jsme se, jak byl s jejich kvalitou spokojen: „Je tu málo zvířat, a proto je obtížné dělat nějaké závěry,“ podotkl. „Avšak představují-li mladá zvířata zde vystavená reprezentativní vzorek vaší malé populace, nemáte se rozhodně za co stydět,“ uzavřel a upozornil i na to, že vlastně Češi začali s chovem nedávno a především se zvířaty z embryotransferu.

Text a foto Hana Adamová

Marc Servais (vlevo) a Paul Hardy